

UDZIAŁ ŚWIECKICH W ŻYCIU KOŚCIOŁA W ŚWIETLE KORESPONDENCJI ŚW. IGNACEGO Z ANTIOCHII

Kuderski Krzysztof,

Chrześcijańska Akademia Teologiczna (Warszawa, Polska)

Рассматривается участие мирян в жизни Церкви на материалах переписки св. Игнатия из Антиохии.

Św. Ignacy z Antiochii był wyjątkowym pisarzem wczesnochrześcijańskim, biskupem i wielkim myślicielem. W swoich listach opisuje hierarchię kościelną oraz lud Boży w pierwszym wieku. Często podkreślał w swoich listach potrzebę jedności biskupa z wiernymi. Jego listy chociaż napisane w pierwszym wieku nadal są aktualne. Poruszają problemy które występują we współczesnym Kościele. W dzisiejszym świecie, w którym jest tak wiele wyznań, należy szukać porozumienia i jedności, której wzorem pozostaje Trójca Święta. Misja, która została powierzona przez Chrystusa Jego uczniom, a potem ich kontynuatorom, jest trudna i związana z wieloma przeciwnościami i wyrzeczeniami. W dzisiejszych czasach wielu ludzi żyje poza Kościołem, nauką Chrystusa i sakramentami. Nie mają oni szacunku do hierarchii kościelnej. Nie rozumieją, z czego wynika autorytet duchownego. Wyjaśnienie tej kwestii znajduje się w listach św. Ignacego. Biskup Antiochii ukazuje, jak istotną rolę pełnią wierni w Kościele. Udział wiernych w życiu Kościoła jest nierozzerwalny z posługą duchownych.

W Starym Testamencie istniał naród wybrany, którym byli Żydzi. Kontynuacją tego w Nowym Testamencie są chrześcijanie którzy tworzą Kościół Chrystusa [4, s.109]. Na zgromadzeniu królewskiego kapłaństwa, jakim jest lud Boży, zawsze powinni być ci, którzy przewodzą, oraz pozostali lud. Wspólne sprawowanie świętych czynności jest wyrazem nauki, że w Kościele wszystko jest sprawowane przez sam Kościół [1, s.50]. Zgodny z tym był św. Ignacy, który tak się wypowiadał: „Gdzie pojawi się biskup, tam niech będzie wspólnota tak, jak gdzie jest Chrystus, tam i Kościół powszechny” [3, s.138]. W Kościele pierwotnym istniało kapłaństwo ludu, do którego należała służba powszechnego kapłaństwa w tym sensie, że świeccy byli pomocnikami osoby przewodniczącej nabożeństwu. Dlatego pełnia Kościoła wyraża się w zgromadzeniu eucharystycznym, a nie tylko w niektórych jego członkach.

Według Kościoła, wszystkie święte czynności sprawuje cały lud Boży. W pierwszym liście do Koryntian Apostoł Paweł pisze: „Kielich błogosławieństwa, który błogosławimy, czyż nie jest udziałem we Krwi Chrystusa? Chleb, który łamiemy, czyż nie jest społecznością ciała Chrystusowego? Ponieważ jest jeden chleb, przeto my, liczni, tworzymy jedno Ciało. Wszyscy bowiem jesteśmy uczestnikami tego samego chleba” [2, s.1234]. Oznacza to, że święte czynności są sprawowane w zgromadzeniu kościelnym przez modlitwę całego ludu Bożego, który obejmuje osoby świeckie oraz hierarchię kościelną. Każdy członek ma prawo do sprawowania świętych czynności, ale obowiązkowo razem z całym ludem Bożym i koniecznie ze swymi przełożonymi. Przełożony ludu Bożego sprawuje święte czynności wraz z ludem, bez którego jego bycie przełożonym byłoby wątpliwe. Posługa świeckich w Kościele w świętych czynnościach nie czyni zbędną posługę przełożonych, ponieważ bez nich ich posługa nie mogłaby istnieć. Wierni są współsługami biskupa i prezbitera, gdyż w ich wspólnej posłudze dokonuje się święta czynność. Ich współsłużenie przy biskupie jest nie tylko z tego powodu, że w pewnym stopniu aktywnie uczestniczą w świętych czynnościach, ale dlatego, że są kapłanami Boga Najwyższego i rzeczywiście sprawują święte czynności oraz jedynie przy ich współsłużeniu kapłan je sprawuje. Laicy oprócz posługi w świętych czynnościach, mają także posługę w zarządzaniu Kościołem. Gdzie ma miejsce posługa rządzenia, tam jest także i lud. Lud nie rządzi sam sobą, lecz na podstawie posługi ustanowionej przez samego Boga jest rządzony przez swoich pasterzy [1, s.80]. W dziedzinie rządzenia Kościołem i w dziedzinie świętych czynności występuje jedność ludu Bożego z przełożonymi, na co kładł nacisk św. Ignacy Antiocheński w swoich listach : „Należy zatem, abyście postępowali zgodnie z myślą biskupa, co też czynicie. Wasi bowiem kapłani, słusznie szanowani i godni Boga, tak są zestrojeni z biskupem jak struny z cytrą. Dlatego to wasza zgoda i harmonia miłości wyśpiewuje światu Jezusa Chrystusa. I niech każdy z was także włączy się w ów chór, abyście w harmonii waszej zgody, biorąc ton Boga w jedności, śpiewali jednym głosem Ojcu przez Jezusa Chrystusa. Wówczas On was usłyszy i pozna przez wasze dobre czyny, że jesteście członkami jedności, abyście również zawsze mieli uczestnictwo w Bogu” [3, s.114]. Św. Ignacy w swych pismach wspomina o harmonii, która określana jest przez to, że biskup wraz z ludem służy Bogu w pełnieniu Jego woli w Kościele. Lud wybrany przez Boga daje uroczyste swoją zgodę na to, co dokonuje się w Kościele, świadcząc przez to o Bożej woli działającej w Kościele. Lud nie rządzi w Kościele, gdyż nie ma łaski rządzenia, lud króluje, gdyż otrzymał łaskę królewskiego kapłaństwa [1, s.84]. Wierni w Kościele mieli także działalność nauczania. Nauczanie jest posługą łaski i dlatego w Kościele mogą nauczać tylko ci, którzy otrzymali łaskę nauczania [1, s.91]. Laicy jako członkowie ludu Bożego mogą wypowiadać swoje własne opinie i poglądy. W dziedzinie rządzenia i nauczania lud Boży jest rządzony i nauczany przez tych, którzy są ustanowienia w tych posługach [1, s.103].

Literatura

1. Afanasjew, M. Kościół Ducha Świętego / M. Afanasjew. – Białystok: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce, 2002. – 404 s.
2. Biblia to jest Księgi Starego i Nowego Testamentu. Nowy przekład z języków hebrajskiego i greckiego opracowany przez Komisję Przekładu Pisma. – Warszawa: Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne w Warszawie, 1990. – 1333 s.
3. Ignacy Antiocheński. Listy / Pierwsi Świadkowie: wybór najstarszych pism chrześcijańskich / przekł. A. Świderkówna; oprac. M. Starowiejski. – Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 1988. – S. 89-179.
4. Sawa (Hrycuniak). Chrystus – najwierniejszy Przyjaciel człowieka: zbiór wybranych artykułów opublikowanych w latach 1962-1998 / Sawa (Hrycuniak). – Warszawa: Warszawska Metropolia Prawosławna, 2003. – 331 s.